

STATENS HAVERIKOMMISSION

SHK
BIBLIOTEKET

Förkortad rapport

Rapport C 1989:14
Luftfartshändelse 1988-06-26
Hallstaviks flygfält, B län
SE-THL/SE-SYM 21/88

Postadress
Box 12538
102 29 STOCKHOLM

Besöksadress
Västerbroplan

Telefon (växel)
08 - 737 58 40

Telex
12841 HAVKOM S

INNEHÅLL

RAPPORT C 1989:14

I föreliggande rapport redovisas undersökningen under ett fåtal rubriker. Rubrikerna har numrerats enligt den uppställning som rekommenderas av ICAO. Rubriker som ej återfinns i texten har streck i stället för sidhänvisning.

	Sid
Skrivelse till luftfartsverket	3
SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	6
1 FAKTAREDOVISNING	7
1.1 Redogörelse för händelseförloppet	7
1.2 Personskador	7
1.3 Skador på luftfartygen	7
1.4 Andra skador	7
1.5 Besättningen	7
1.6 Luftfartygen	7
1.7 Meteorologisk information	8
1.8 Navigationshjälpmedel	-
1.9 Radiokommunikationer	-
1.10 Flygfältsdata	-
1.11 Färd- och ljudregistratorer	-
1.12 Haveriplats och flygplanvraken	8
1.12.1 Haveriplatsen	8
1.12.2 Flygplanvraken	8
1.13 Medicinsk information	-
1.14 Brand	-
1.15 Överlevnadsmöjligheter	-
1.16 Särskilda prov och undersökningar	-
1.17 Övrigt	-
2 ANALYS	8
3 SLUTSATSER	8
3.1 Undersökningsresultat	-
3.2 Sannolik haveriorsak	8
4 REKOMMENDATIONER	-
5 ÖVRIGT	-
<u>BILAGA</u>	
1 Utdrag ur cert reg beträffande läraren (endast till luftfartsverket)	
2 Kartskiss över området	

Anmärkning

All tidsangivelse i rapporten avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar

STATENS HAVERIKOMMISSION 1989-02-15

Datum

Ärendebeteckning

SE-THL/SE-SYM 21/88

Luftfartsverket

Rapport C 1989:14

Statens haverikommission (SHK) beslutade den 18 juli 1988 att inleda undersökning av en luftfartshändelse den 26 juni 1988 rörande haveri med segelflygplanen SE-THL/SE-SYM på Lundås flygfält, B län.

SHK får härmed enligt 121 § luftfartsförordningen (1986:171) överlämna rapport över undersökningen.

Hans Gullberg

Lennart Ringqvist

SAMMANFATTNING AV UTREDNINGSRAPPORT C 1989:14
Ärende SE-THL/SE-SYM 21/88

Luftfartyg 1 typ:	Bergfalke 3, SE-THL
Luftfartyg 2 typ:	Scheibe SF 26, SE-SYM
Tidpunkt för händelsen:	1988-06-26 kl 15.15
Plats:	Hallstaviks flygfält, ca 50 m in på bana 32
Typ av flygning:	Skolflygning EK
Väder:	Vind: Växl svag. Molnfritt
Antal ombord:	1
Personskador:	Inga
Skador på luftfartygen:	Omfattande
Förarens ålder:	18 år
Förarens totala segelflygtid:	5 tim 40 min
Antal segelflygstarter:	23

Föraren utförde sin fjärde EK-flygning. Efter en normal flygning återvände han för landning på bana 32. På finalen flög han in mot banan på relativt låg höjd. I banändan stod ett annat flygplan, SE-SYM, uppställt. SE-THL havererade strax före landning p g a att dess vänstra vingpets sammanstötte med högra vingpetsen på SYM. Bidragande orsak till haveriet har varit felaktig parkering av flygplanet SE-SYM.

INLEDNING

Statens haverikommission (SHK) underrättades 18 juli 1988 om att haveri inträffat med segelflygplanet SE-THL på Hallstaviks/Lundås flygfält, B län, den 26 juni 1988 kl 15.16.

Händelsen har utretts av SHK som företrätts av Hans Gullberg, ordförande, och Lennart Ringqvist, utredningschef.

SHK har biträtts av KSAK genom Torleif Hiort, som sammanställt rapporten.

Händelsen är av okomplicerad beskaffenhet. SHKs utredning redovisas därför kortfattat.

SHK har sammanträtt

<u>Dag</u>	<u>Plats</u>	<u>Närvarande</u>
1988-11-16	SHKs kansli	Gullberg, Ringqvist, KSAKs flygsäkerhetsmän, från luftfartsverket K-G Bask

1 FAKTAREDOVISNING

1.1 Redogörelse för händelseförloppet

Föraren av SE-THL var under utbildning och skulle utföra sin fjärde ensamflygning. Läraren befann sig vid märket och hade radiokommunikationen upprättad. Föraren startade och genomförde flygningen på ett normalt sätt och återvände för landning på bana 32, Hallstaviks flygfält. På finalen reducerade föraren höjden genom att ta ut luftbromsarna. Han upptäckte då att det stod ett flygplan, SE-SYM, parkerat en bit in på banan ca 50 m före tröskelmarkeringen. Han tog in luftbromsarna i hopp om att kunna passera över det parkerade flygplanet. THL:s vänstra vingpets tog dock i den högra vingpetsen på det parkerade flygplanet. THL girade kraftigt samtidigt som det tog mark, kanade i sidled på marken och blev stående horisontellt.

1.2 Personskador

Inga.

1.3 Skador på luftfartygen

Omfattande.

1.4 Andra skador

Inga.

1.5 Besättningen

Föraren var vid haveritillfället 18 år och under utbildning.

<u>Antal flygn/flygtid</u> <u>(timmar, minuter)</u>	<u>Sen 30 dag</u>	<u>Sen 90 dag</u>	<u>Totalt</u>
Segelflygplan	25/5 40	25/5 40	25/5 40
Denna typ	25/5 40	25/5 40	25/5 40

1.6 Luftfartygen

SE-THL:

Ägare/innehavare: Roslagens flygklubb, c/o Lars Eineman,
Enbärsvägen 6, 761 00 Norrtälje.

KSAK, Box 20080, 161 20 Bromma.

Typ: Scheibe Bergfalke 3, nr 5642, tillverkningsår: 1970.

Luftvärdighetsbevis giltigt t o m 1992-12-31.

Flygvikt/tyngdpunktsläge låg inom godkänt område.

SE-SYM:

Ägare/innehavare: Roslagens flygklubb, c/o Lars Eineman,
Enbärsvägen 6, 761 00 Norrtälje.

Typ: Scheibe SF26A, nr 5023, tillverkningsår: 1963

Luftvärdighetsbevis gällande t o m 1992-12-31

1.7 Meteorologisk information

Vind: Växlande svag.
 Moln: Molnfritt.
 Sikt: Mer än 20 km.
 Temperatur: 20 C

1.12 Haveriplats och flygplanvraken

1.12.1 Haveriplatsen

Haveriplats: Ca 30 m in på bana 32 på Hallstaviks flygfält.
 Lat: 60 15'N, Long: 18 35'E.

Hallstaviks flygfält har ett grässtråk med längd 700 m och bredd 35 m.
 Omgivande terräng består i huvudsak av åkermark.

1.12.2 Flygplanvraken

Skiss över haveriplatsen med flygplanen inritade i lägen före och efter kollisionen, se bilaga 2.

SE-THL:

Efter haveriet stannade flygplanet i normalläge.
 Skador: Vänster vinge: Bakkanten avbruten på flera ställen, framkanten vid vingpetsen intryckt till balken, dukskador. Kroppen: Bakkroppen svagt vriden åt höger.

SE-SYM:

Skador: Höger vingpetssskada vid infästningen.

2 ANALYS

Roslagens flygklubb hade nyligen flyttat sin verksamhet till flygfältet i Lundås. För bana 32 fanns en uppställningsplats för flygplan till höger om banan. Det fanns således möjlighet att parkera SE-SYM vid sidan av banan. Piloten som flugit SYM hade lämnat flygplanet och ej dragit undan flygplanet till parkeringsytan.

3 SLUTSATSER

3.2 Sannolik haveriorsak

SE-THL havererade strax före landning p g a att dess vänstra vingpets sammanstötte med högra vingpetsen på SYM.

Bidragande orsak till haveriet har varit felaktig parkering av flygplanet SE-SYM.

SKISS ÖVER HAVERIPLATSEN

